

PREMISLEK O ŠPORTU NA UNIVERZI V MARIBORU

(Junij 2016)

Univerza v Mariboru si je s poimenovanjem svojega edinega matičnega objekta za izvajanje programov univerzitetnega športa po olimpijcu, gospodu Leonu Štuklju (1997) zastavila veliko odgovornost in hkrati priložnost za ohranjanje pozitivnih vrednot potrebne telesne dejavnosti in promocije zdravega načina življenja za svoje študente in zaposlene.

Ob izgraditvi novega rektorata je z umeščanjem najzlahtnejših priznanj Leona Štuklja v vitrini pred vstopom v prostore vodstva Univerze v Mariboru jasno definirala svoj odnos in poslanstvo do žlahtnosti olimpijca in hkratnega velikega pomena športa.

Ali je tako tudi danes in ali ni ime Leona Štuklja le žlahtno okrasje vsebine, ki z leti na Univerzi v Mariboru izgublja svoj namen in pomen? (Sitar, 2010)

O vsebini, pomenu in potrebi regulirane telesne dejavnosti verjetno ni potrebno širše utemeljevanje?!

Iskreno upam, da še vedno velja:

- da je zdrav duh, v zdravem telesu,
- da je boljša telesna pripravljenost v močni povezavi z uspešnostjo na vseh vsebinah in oblikah bivanja študentov,
- da se na tak način še zadnjič v izobraževanju izpostavi odgovornost do mladega posameznika, jutri odgovornega starša,...!

ZAKAJ SMO VČASIH ŽE VSE IMELI?

Fakultete Univerze v Mariboru so od leta 1969 v študijskih programih, takrat v skromnih najemnih prostorih, korektno opravljale svoje poslanstvo do telesne dejavnosti študentov in zaposlenih. Celo več. Zaradi zunanjih najemov prepotrebni prostorov, se je celotni urnik fakultet temu dejstvu prilagodil!

Študentje praviloma 2., 3. in 4. letnikov UNI programov in študentje 1., 2. in 3. letnika visokošolskih strokovnih programov, so imeli predpisan obseg in odnos do predmeta športna vzgoja.

Termini praktične vadbe so bili razporejeni v urnike študentov posameznega študijskega programa in letnika.

KAKO JE PLULA UNIVERZITETNA BARKA?

S podporo vodstev Univerze v Mariboru in njenih članic, sta se športna vzgoja in ob študijska telesna dejavnost za študente, navkljub skromnim materialnim pogojem za njeno izvedbo uspešno izvajali. Ob pridobitvi dolgo pričakovanega namenskega športnega objekta leta 1995, so se možnosti izvajanja predmeta športna vzgoja izjemno izboljšale. Razpisanih je bilo več kot trideset (30) različnih športnih programov za skoraj osem tisoč (8.000) študentov. Ob odločitvi vodstva Univerze v Mariboru in njene Katedre za univerzitetni šport se je pristopilo k skupnemu / enotnemu programu izvajanja predmeta športne vzgoje. **Študent si je »moral« izbrati čas, dejavnost in izvajalca programa!** Tak odnos še danes predstavlja najvišji standard, ki smo ga pri prizadevanjih za pestrost programov in učinkovito vključevanje študentov dosegli v Republiki Sloveniji.

KAKO IN KDAJ JE LADJA NASEDLA?

Saj ni res, pa je, da je pridobitev izjemnega in dragocenega več namenskega športnega objekta, tudi pričetek do danes neurejenega stanja na področju univerzitetnega športa. Izkazalo se je namreč, da za korektno izvedbo predpisanih programov primanjkuje kar tretjina pedagoškega kadra. Študentje so takrat, vsled pomanjkanja števila skupin za izvedbo športne vzgoje, podpisali PETICIJO. Z njo so želeli opozoriti vodstvo univerze in njenih članic na problem, ki jim je onemogočal izpolnjevanje predpisanih obveznosti in pravic do predmeta športna vzgoja. Prav to »bližnje srečanje« študentov z neurejenimi razmerami, se lahko izpostavi kot začetek dolgotrajnega, a vztrajnega potopa!!!

»Reševanje težav« s polovičnim zmanjševanjem zakonsko potrjenega obsega programa (iz obveznosti v obeh semestrih v obsegu 60 ur, na obveznost samo še enega semestra v obsegu 30 ur), brez preverjanja statusa opravljene predpisane obveznosti (inskripcija in frekvenca učitelja /75 % prisotnost) ali celo kar z ukinjanjem obveznosti »svojim študentom«, ni pomagalo. Nasprotno, umazane stvari so se začele pometati pod preprogo!? Ali so na tak način takratne DIPLOME sploh pravno, formalno veljavne?

DOKONČNA UVEDBA BOLONJSKIH PROGRAMOV IN IZGUBA ŠPORTA

Uvedba bolonjskih študijskih programov je pričetek sistematičnega ukinjanja visokega standarda, ki ga je obvezna izbirnost telesne dejavnosti zasledovala v starih študijskih programih.

Dokončen potop »štajerske univerzitetne lepote« zaznamujeta zaključena uvedba bolonjske reforme v vseh letnikih študija (2010), kot nepripravljenost univerze in njenih članic za korektno izvajanje proste izbirnosti v višini 10% ECTS. Tako smo po več kot 40. letih izgubili to, kar nam je še pred časom zavidal marsikdo v EU!!!

Športni pedagogi na slovenskih univerzah smo bili z novim »statusom športne vzgoje« seznanjeni. Prav zato smo učitelji športne vzgoje, takrat še združeni v Katedri za univerzitetni šport na UM (2005), pripravili **izbirni predmet Šport** (ovrednoten s 3 ECTS), kot prvi izbirni predmet na Univerzi v Mariboru. Tudi njegova soglasna potrditev na Senatu univerze, žal ni predstavljala dovolj veliko zaščito za njegovo korektno umeščanje v študijske programe njenih članic!

KAJ JE BILA LEDENA GORA?

IZGUBLJEN DRAGOCEN VZVOD, KI GA JE PREDSTAVLJALA OBVEZNA IZBIRNOST V STARIH ŠTUDIJSKIH PROGRAMIH!

Vodilni predstavniki tako univerze kot resornega ministrstva so vedeli za »ledeno goro« in jo tudi videli,...?!

Izguba dragocenih dvorišč, na katerih se je kalila mlada generacija, je »cunami« multimedije in z njim povzročena škoda na mladostnike v najširšem spektru vsebin, tudi v odnosu mladih do prepotrebne telesne dejavnosti, pustila visok davek.

Izgubljena je bila »LADJA« ki jo ne predstavlja sodoben objekt, temveč vsebina tudi njegovega poslanstva – **urejena in organizirana telesna dejavnost za študente in zaposlene na Univerzi.**

Na Univerzi v Mariboru smo ta cunami preživeli štirje (4) športni pedagogi od štirinajstih (14)!

Utopljenih potnikov (študentov) načeloma ni bilo. So pa na nek drugačen način danes to vsi tisti študentje, ki ob prehodu iz srednje šole na univerzo še nimajo vzpostavljenega odnosa do prepotrebne telesne aktivnosti!

ZA GRADITEV NOVE LADJE JE NAJPREJ POTREBNA VOLJA!

Ko se bomo na Univerzi v Mariboru pri ponovnem umeščanju regulirane telesne dejavnosti za študente nehali ukvarjati s tem, kako se nekaj NE da narediti, bo narejen odločilen premik v pravi smeri!

Zagotovo volja je. Tako pri študentih, učiteljih in vodstvu. Samo vprašanje časa in pravega trenutka je, kdaj, kje in kako bomo dosegli prepotrebno kritično maso. Bazen z vodo se lepo polni. Verjamem v skorajšnjo splavitev!!!

NAMESTO ZAKLJUČKA

V slovenskem izobraževalnem (MZIŠ) in športnem (OKS) okolju se vedno močneje kaže zadrega, ki je nastala na področju telesne dejavnosti študentov. Izguba dragocenega reguliranega odnosa v starih študijskih programih ob uvedbi bolonjske reforme, se prav na Univerzi v Mariboru »kaže« kot velika strokovna in sistemska napaka. V luči »prevelike« avtonomnosti in finančne podhranjenosti univerzitetnega prostora.

Kako si drugače razlagati dejstvo, da smo po številu skoraj 8.000 vključenih študentov pred uvedbo bolonjske reforme, se prav z njeno uvedbo dokončno potopili in ostali praktično brez njih.

Ob tako nekorektnem in nestrokovnem početu določenih krogov v preteklosti, bo med univerzami in resornim ministrstvom (MIZŠ), predvsem zaradi skromnih materialnih pogojev za korektno izvajanje programov na Univerzi v Ljubljani, praktično že usklajen predlog o potrebi ponovne uvedbe obveznosti študentov 1. letnikov, kratkoročno težko izvedljiv.

A pri tem imamo v Mariboru, za razliko od Ljubljane, veliko prednost, priložnost in odgovornost. Imamo namreč svoj **«hram univerzitetnega športa»**, naš Univerzitetni športni center. Z razlogom smo ga leta 1997 poimenovali po našem olimpijcu, gospodu Leonu Štuklju.

V bran in ponos univerzitetnemu športu!!!

Žal tudi takšno »varovanje« dragocene vsebine novodobnim odločevalcem ni bilo dovolj. Namenski športni objekt je tako zadnja štiri leta praktično na pol prazen?!

SKLEPNE MISLI:

Prepričan sem, da to ni prav. Pri tem nisem osamljen! Verjamem, da nam lahko že v prihodnjem študijskem letu (2016/2017), uspe narediti velik korak za reševanje neupravičene in težko popravljive sistemske napake.

Ob podpori in razumevanju odgovornih na UM, MIZŠ, MZ in najširše ozaveščene javnosti pod okriljem OKS, bi prav na Univerzi v Mariboru lahko zaživela smela pobuda ponovne uvedbe reguliranega odnosa do različnih programov telesne dejavnosti študentov 1. letnikov.

Ob korektnem dogovoru, bi tako po 20. letih končno uredili status, oz. sistemsko financiranje namenskega objekta za potrebe študentskega športa (UŠC Leona Štuklja), pristopili k izvedbi druge faze izgradnje (zunanja igrišča) in pričeli s ponovnim izvajanjem redne telesne dejavnosti za študente univerze. Tako bi mu povrnili matično vsebino in postopno utrdili njegov ugled!

To si zaslužijo naši študentje, zaposleni in spoštovani olimpijci!

Viri in literatura:

1. Sitar P. (2010): Razvojne dileme športa na UM. Univerzitetni šport, št. 3, december. 2010, str.12
2. Berčič H. (2014): Predstavitev in obravnava športa na univerzi. Univerzitetni šport, št. 7, december 2014, str. 4-10
3. Gerlovič D. (2014): Šport študentov in izvedbeni načrt NPS v Republiki Sloveniji. Univerzitetni šport, št. 7, december 2014, str.11-14
4. Gabrovec B. (2015): Šport na slovenskih univerzah. Univerzitetni šport, št.8, december 2015, str.6-7
5. Pejovnik S. (2015):Univerzitetni šport in bolonjska reforma. Univerzitetni šport, št. 8, december 2015, str. 4-5
6. Sitar P. (2015):Univerzitetni šport na Univerzi v Mariboru,..! Univerzitetni šport, št. 8, december 2015, str. 24-28
7. Berčič H. (2015): Zdrav življenjski slog študentov. Univerzitetni šport, št. 8, december 2015, str. 12-14

